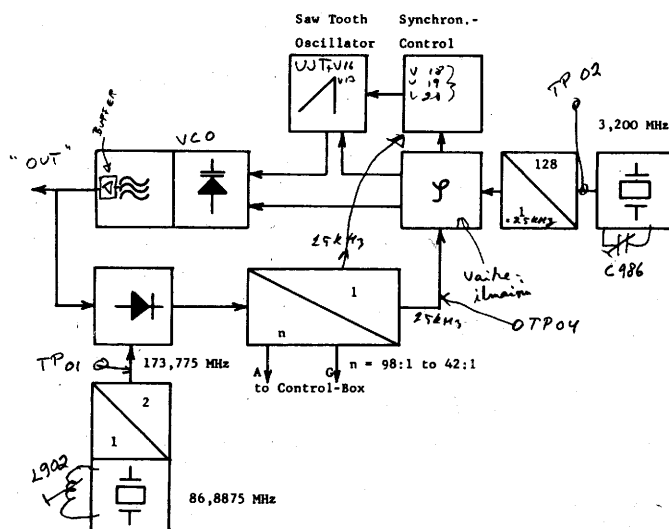

Kirjeenvaihtoa

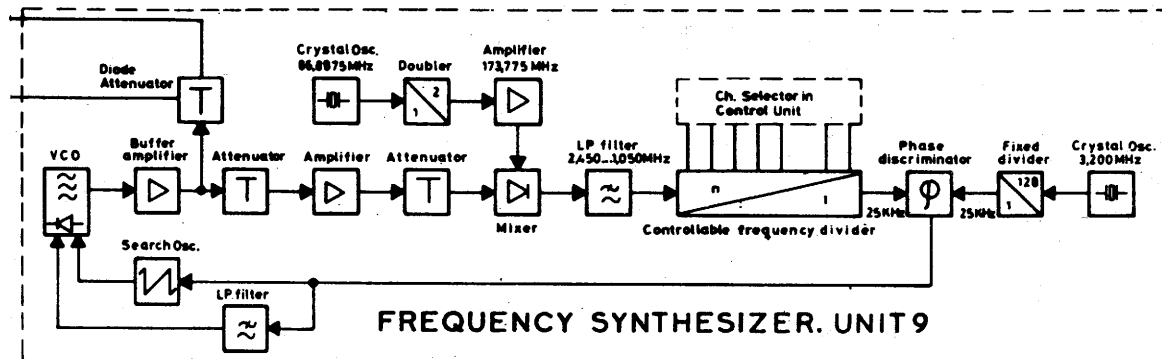
Tässä numerossa *Juhani Tikkanen* tutustuttaa lukijansa vhf-puhelimen säätötekniikkaan. Neuvokkaalle telektronistille työkalujen teko ei tuota vaikeuksia, kunhan on merkkiraaka-ainetta.

Masa puolestaan vetoaa muiden laivojen kipinöihin. Miten telxiliikenne teillä sujuu?

E Suikki protestoi jyrkästi ja tieteellisesti lähdeviittein ihmisarvonsa matemaattisesti arvioivia vastaan samalla logiikka-akrobaattisesti todistaen meripe-lastustyön toimivuuden välttämättömyyttä.

Taajuussyntesaattori ITT STR-65.

VHF-syntesaattorin virityksestä

Laite: STR-65 (ITT)

Tarvittavat välineet
— skooppi, esim. 10 MHz, 2 kanavaa
— taajuuslaskin, 200 MHz
— viritystyökaluja
Viritystyökaluja voi hyvin tehdä itse jostakin jäykästä muovista, esim. plexilasin liuskasta, tai muovisesta suurtaajuushitsauspikoista. Ferriitin virittäminen

työkalulla, jossa on metallinen kärki, saattaa vahingoittaa ferriittiä.

Syntesaattorin toiminta ylimalkaisesti:

3,200 MHz perusoskillaattori värähtelee (= kide osc.) ja se jaetaan jakajilla 128:lla, jolloin saa-

daan 25 kHz:n taajuus. Tämä pannaan vaihe-ilmaisimeen yhdessä säätettävältä taajuusjakajalta tulevan, myöskin freq. = 25 kHz, mutta vaiheeltaan erilaisena. (Sama jos haluttu taajuus jo saavutettu). Vaihe-ero synnyttää säätöjännitteen Search-oskillaattorille, joka ohjaa Unijunkari-trankkua, joka taas ajaa

VCO:ta eli jännitteellä ohjattua oskillaattoria. Säädetävältä taajuusjakajalta otetaan myös näyte Search-oscillaattoriin, joka "tahdistaa" eli stoppaa UJT:n emitterillä sahailevan sahalaite-aallon tietyille tasolle.

VCO:n taajuus on syntesaattorin lopputaajuus. Kanavalla 60 se on 171,325 MHz ja kanavalla 88 172,725 MHz. Mainittakoon että vaikka joku kanava on blokkattu maihin käyttökystymistä, niin syntesaattori silti väreilee. VCO:n ulosmenotaajuus buffroidaan vähän paksummaksi jotta se kestää ulosmenoa varten tehtävät temput, ja tämän bufferoinnin eli vahventamisen jälkeen siitä noukitaan pieni näyte vaimentimien kautta mixerille, johon toisaalta tuodaan toisen kideoskillaattorin taajuus, joka kerrottuna on 173,775 MHz. (Peruskide väreilee 86,8875 kertaa sekunnissa = 86,8875 MHz, se kerrotaan kahdella saadaan siis 173,775. Mixerissä seikoitustuloksena otetaan käyttöön taajuus, joka kanavasta riippuen on välillä 1,090 — 2,450 MHz. Kanavalla 16 se on 1,675 MHz. Muodostuu seuraavasta ynnä- ja pois-laskusta: $156,800 + 15,3 - 173,775 = 1,675$. Tämä, sangen matala taajuus, varmuuden vuoksi filtrataan alipäästösuotimessa ja kuskataan säädettyyn taajuusjakajaan (Controlable freq. divider). Kanavavalitsin ohjaa jakajia eri jakotuloksiin, siten että lopputulokseksi aina saadaan 25 kHz. Tämä siis vietiin vaiheilmaisimeen, jne. Vaiheita siis haistellaan ja jakolaskulla se taajuus syntyy. Säädetävä taajuuden jako ohjataan 7 kpl sisäänmenolla. Kaikki tarvittavat kanavat saadaan aikaiseksi. Kanavavalitsin kytkee ohjelmansa mukaan jakajille meneviä 5 voltin tasoja eri tahtiin maihin. Tarkistusmahdollisuus: Kanavalla 69 kaikki ovat maissa, eli silloin missään sisäänmenossa ei saisi olla mainittua viiden voltin sähkösiementä. Toisaalta kanavalla 12 ovat kaikki ilmassa, eli 5 voltin sähkölappi kököttää joka tapisa. Tämä synteesin filosofiasta. Jos syntesaattorin antama lopputaajuus on pielessä, on tarkistus ja viritys temppu seuraava:

Syntesaattorin taajuus paikoilleen

Ota ensin syntesaattorin kansi auki. On suurin piirtein keskellä värkkiä päältä päin katsottuna.

Etsi lay-out-kuvasta kide Y 02. Se on oikeassa reunassa alhaalla, jos katsot syntesaattoria siten että kanavanvalitsimesta tulevat sisääntulot ovat vasemmalla. Etsi mittapistepiste TP 02. Kytke siihen taajuuslaskin. Sääda kide Y 02:n vieressä olevalta trimmi konkasta taajuus yhtä kuin 3,2000 MHz. Löytyy vastakaiselta puolelta, eli vasemmalta ylhäältä. Oskaria vahvennetaan ja kahdennetaan trankuilla V01, V02 ja V03, jonka jälkeen on mittapistepiste TP 01. On vähän nolo paikka kelapöntön seinustalla, mutta sopivalla taajuuslaskimen mittapäällä (sama kuin skoopin) se onnistuu ilman mittapisteen maadoittamista ja trankun polttamista. Sääda sen jälkeen taajuus paikoilleen, eli $2 \times 86,8875 = 173,775$ MHz, kääntämällä kelapöntön L 01 ferriittisydäntä. Sydämiä ei saisi särkeä. Kelapönttö L 02 vaikuttaa myös, mikäli L 01 ei riitä. ÄLÄ KOSKE kollektorilla olevaan virityspiiriin. Se on viritetty toiselle kerrannaiselle. Siitä muuttuu myös perustaajuuskin, mutta lopputulos ei ole riittävän "vahva" amplitudiltaan. Jos tuli kosketuksi, on uudelleen viritys suurinpiirtein seuraavanlainen: Ensin taajuus (86 MHz) justiinsa eikä melkeen. Sitten lopputaajuutta kyttäämällä pönttöreistä L3, L4 ja L5 ulostulon amplitudi maksimiin. Toista kunnes ei enää nouse, ja pidä huoli että virität maksimit oikealla taajuudella.

Milläkö sen amplitudin maksimin näkee? Mittarilla, johon on johtoon kytketty RF-probe, jonka teko-ohje on handbookissa. Voi kait myös yrittää katsoa suoraan sekoitustulosta syntesaattorin karvalla 8. (Taajuus matala 1 - 2 MHz, eli skooppi ilmaisee taajuuden lisäksi mm. amplitudin.

Kun nämä kaksi kidettä on rassattu paikoilleen, pitäisi lopputaajuudenkin olla kunnossa.

Saattaa myös olla että koko

syntesaattori ei ollut "lukittunut". Tämä saattaa kuulua toisella vehkeellä lähistön kanavilta kuuluvana napseena. Tällöin syntesaattori kela läpi kanavaan pyörien kuin laiva ilman perämelaa.

Vaihelukitus säädetään seuraavasti: Skooppi testipisteisiin TP 03 ja TP 04. (Löytyvät läheltä 3,2 MHz:n kidettä). Värkkiin vähän sähköä ja kun olit käyttänyt kahta eri kanavaa, pitäisi sahalaite ja sakaroitu pulssien vaiheero säätää 100 asteeksi trimmi potikalla R 57.

Manuaali käskää kyseisen homman tehtäväksi kanavalla 88.

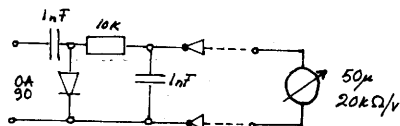
VCO:n viritys

VCO:n säätö on hankalampi homma. Siinä pitää juottaa sisään tuleva ohjaussähkön karvaa ja tönä sekaan tasan 5 voltia sähköä ja säätää taajuutta. Jos epäilet VCO:n olevan hakoteillä niin kaiva Handbookista VCO:n viritys. On selkeä ja perusteellinen selostus.

On kait nuo perustaajuuden säätökin hyvin selostettu käsikirjassa. Tuntuu vain olevan se ensimmäisen sähköttäjän kotimaisen kielen, eli elektronisen englannin sisällyksen olevan joskus laiskuuden puuskassa vastenmielistä.

En tiedä saako tästä toisella kotomaisella tehdystä jaarittelusta selvää. Toivottavasti Järvenpään elektronikan kakkoskurssilla se kyllä käydään kädestä pitäen läpi. Eli siitä vaan. Terkkuja tutuille.

Juhani Tikkanen

RF-test probe m.m. ITT STR-65:en RF mittauksiin.

Klystronin viritystyökalu, "Hand Made Model"

Tutkan klystronin säätö on perin yksinkertainen tempu. Ilman skooppiä se vaatii jonkin verran kärsivällisyyttä, ja ilman tai skoopin kanssa, viritystyökalu on oltava. Klystronin kyljessä asuu Tuulan tuntema Pieni Peto, eli vajaat 300 voltia sitä kauheeta, eli sähköä. Työkalun pitää vaimentaa jännitettä muutama desibeli, sen pitää olla siis eristetty.

Tuli tässä vastaan tutka, jonka klystron piti virittää. Magnetron oli elämänsä touhuissa mennyt vähän syrjään ja välitaajuus piti rakentaa uudelleen sopeuttamalla klystron uuteen magnetronin taajuuteen. Mutta kun ei ollut viritystyökalua. Se on sellainen musta lakupötkylä tai liekkö bakeliittia, jonka sisään päähän on työstetty neljäskanttinen hole, joka soveltuu 3 cm klystronin ruuvin vääntelyyn.

Tee-se-itse -ohje 3 cm klystronin virityskalun tekemiseksi.

Tarvitaan 1 kpl BIC-kertakäyttö partahöylää. Saatavissa ainakin E-huollon tarjouksissa. Lisäksi rautasaha ja puukko.

Työjärjestys: Partakoneella ajetaan normaaliit kaksikymmentä kertaa haivenet leuasta. Tämän jälkeen kone annetaan kuivata rauhassa ensin se ylimääräisistä haivenista puhdistettuna. Sitten otetaan BIC-partahöylä vasempaan kännnyyn ja rautasaha oikeaan. Nirhataan koneiston leikkuuosa noin 5,6 mm vartta mukana pois. Kädensija otetaan talteen. Teräsosa tehdään vaarattomaksi: kytke 220VAC (rautalanka sulakkeen tilalle) leikkuuterän päihin. Annetaan terän palaa karrelle. Lakaistaan hiiltynyt operaattori syrjään. Siistitään seuraavaksi varren päätä. Sieltä pitäisi paljastua suorakaiteen muotoinen kolo, joka sopii melkein työstämättä klystroniin. Puukolla reunoja vähän ohentamalla ja kokeilemalla löytyy oikea jäykkyys. Reunamien puristelujuus klystronin ruuviin pitää olla hiuksenhienos-

ti oikein, muuten työkalua poistettaessa viritysruuvi liikahtaa ja eipä oo ontelo vireessä...

Tee-se-itse -ohje 10 cm klystronin viritystyökaluun.

Brobleema: Saattanee löytyä sarvimiinan näköisiä klystroneita, joiden kiristysruuvit ovat tuumaisia ja tai millisiä. Jos tuumainen, niin kitaleveys on 9,5 mm. Koska tuumaisia pieniä kiintoavaimia on vaikea saada, niin itse tein kalun viilaamalla pientä 9 mm kiintoavainta puolimillä leveämmäksi.

Varteen pariin kertaan hyvää sähköteippiä sähköisen tunteen kehoon välittymisen torjumiseksi.

Yritin kerran erääseen laivaan tilata Facomin luettelosta tuumaisen kiintoavaimen. Paperien mukaan avain tuli laivaan, mutta ei koskaan radioasemalle asti. Pienelle kiiltävälle kiintoavaimelle kun on monta ahnetta tarvitsijaa... Hätä kujeen synnyttää, eli otin kotoa halvan kiintoavaimen ja vihkin sen yksinomaan klystronin viritykseen.

10 cm klystronin viritysohjetta:

Olen nähnyt pari kertaa 10 cm klystronin viritetyn siten että yksi ruuvi on muita huomattavasti sisempänä, tai ulompana. Tuntuu kuitenkin olevan parempi että kaikki ruuvit ovat suurinpiirtein saman verran ulkona, tai sisällä miten vaan, MUTTA: etsi ensin se maksimi. Jos summisessa söhlää kaikki ruuvit jonnekin saat hyvässä lykyssä vääntää ruuveja puolipäivää ennenkuin löydät oikean sivunauhan ja oikean kohdan. Siis ensin viritys tappiin. Vasta sitten voit, jos haluat, alkaa tasata ruuveja. Ota yksi kerrallaan vähän kerrallaan niin et kadota virityshuippua. Olen tämän tehnyt pariin kertaan ja tuntuu että paremmin se klystron väreilee kun kaikki viritysruvit ovat about tasan. Ei siinä silti mitään merkittävää haittaa ole. Pääasia että ontelo on maksimissa samaan aikaan kun sähköinen puoli, eli se "Coarse Tuning".

Vaikutus on ilmeisesti samaa luokkaa kuin jos Rexonan sijasta käyttääkin Palmolivea partasaippuana. Jos käyttää BIC kertakoneita niin paksumpi parta katkee melkein yhtä hyvin, mutta Haastaja, eli kaksikkoterä, on tosin pehmeämpi, mutta ei lähdetä viikon peikko-sänkeä.

Loppuviritys:

Kun BIC kertapartakoneen on loppuunkäyttänyt, niin tulee eteen uuden hankinta. Parasta olisi kuitenkin jo etukäteen ostaa muutaman kappaleen paketti. Toisaalta tästä parranajosta toivoisi jonkinlaista puolueellista testiä lehtemme palstoilla.

Kun sen Gillette kaksikkoterän varsi ei tunnu käyvän mihinkään viritykseen saati laitteen säätöön. Tietääkö joku partakoneita, jonka varrella vosi säätää esim. radion valitaajuuspönttöjä?

Juhani Tikkanen

Arctisesta näkökulmasta

Kiitän Esko Aatosta pallosta. Annetaanpa sen pomppia, kun kerran alettiin.

Puhelunvälitys laivan näkökulmasta.

Tässä laivatyypissä on välitys järjestetty laivan oman keskuksen kautta hybridin välityksellä puhelinverkkoon. Välitys tapahtuu "snurralla" sitten kun linja keskukselta on varattu nappia kääntämällä.

HF/MF ja VHF-puheluille on molemmille yksi erillinen linja/hybridi käytössä. Siis periaatteessa voitaisiin välittää kaksi puhelua yhtäaikaan puhelinverkkoon, joskus on jopa sitä tullut kokeiltua näinkin hiljaisen liikenteen asemalla.

Tämän hybridihomman pahimpana vikana on juuri linjalle lähtevä kierto, silloin kun vastaanottimen RF-gain on liian suurella, vähenee säätämällä.

Mutta ensimmäisenä tehtävänä voisi säätää luurille tulevan RF:n siedettäväksi Control Panelin (NERA BP-3) potikasta, se vie suurimman kierron heti käytelyssä. Senjälkeen on RX:n RF-gainin säätö, tämän jälkeen tai heti alussa PRESCALE:n ottaminen käyttöön, huonoissa yhteyksissä tästä ei ole apua koska kuuluvuus kärsii.

Viimeisenä ja parhaana apuna on, että vedetään hybridiltä yksi 600 ohmin vastus irti ja laitetaan sen tilalle 1 kilo-ohmin potikka ja vedetään se ylös paneelille sellaiseen kohtaan missä sitä on helppo säädellä puhelun aikana.

Tässä on turha alkaa selittelemään mistä mikin noista ym. rojuista löytyvät, koska ne löytyvät ohjekirjojen sivuilta varmasti helposti.

Kun kuuluvuus on hyvä, auttaa asiaa oman lähettimen tehon tiputtaminen, tällöin vaimenee oma lähetin sen verran Hesän RX:ssä, että kiertosieltä poistuu. Hesassa on joku-
nen joka on huomannut, että kun säätää oman vastaanottimen pienemmälle niin laivan

signaali vaimenee sen verran linjalle mennessä, että puhelusta tulee siedettävä.

Pahimpana puutteena on edelleenkin pidettävä sitä, että juuri duplex-yhteydet tahtovat olla vaikeita laivan päässä. On varmasti olemassa filtereitä, jotka suotivat oman lähettimen aiheuttamat räsähtelyt pois, mutta laivojen radioasemien suunnitteluissa ei laitteiston osalta oteta niitten käyttäjien mielipiteitä huomioon, ja monesti monella ei juuri mielipidettä olekaan tai se on sitä mitä se on.

Ja koska kalusto on niin kirjavaa suomalaisilla laivoilla, vaatisi pahuksen pitkän ajan tulla asiantuntijaksi eri yhdistelmä-laitteiden ominaisuuksista. Vaikka laitteille annetaan arvot yms. eli kehutaan maista taivasiin, niin käytäntö vasta näyttää todellisen karvan.

Eli ts. kokemus osoittaa kuinka laitteet toimivat tositalanteissa.

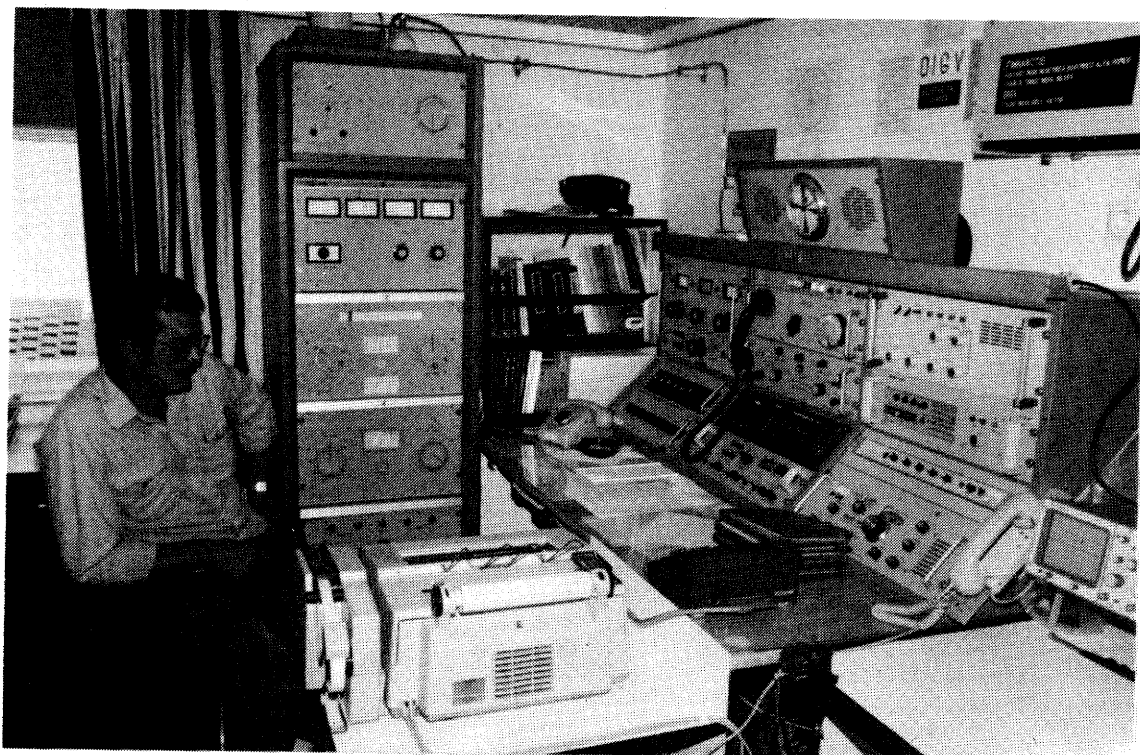
Teleks parani

TELEXliikenne parani kerralla ja huomattavasti OFA:n saatua

uudet automaattihommansa käyntiin. Meikäläiselle vaan kun juurtunut tapa, että se vastaus tipahtaa kerrasta, niin se odottelemisen on tervanjuontia, mutta toisaalta itse telexliikenne huonojen yhteyksien ollessa kyseessä vaatii kärsivällisyyttä.

Uskon, että NVA:n väitteisiin yhtenä osasyylisenä on se, että suomalaisiin kauppalaivoihin on vasta viime aikoina tullut valtava määrä telexlaitteita ja aivan alussa kun laite on outo käyttäjälleen tulevat käyttövaikeudet väliin jopa ylitsepääsemättömiksi.

Käsi sydämelle, molemmissa päissä on hosujia, laitehan toistaa vaikka hamaan tulevaisuuteen kutsuaan/lähetämäänsä merkkejä kunnes saa ne perille, mutta operaattori käy kuumana kun nauha takeltelee mennessään huonolla kelillä. Minusta on kyllä hiukan uskallettua väittää, että laitteet eivät toimi, minulle on pikemminkin tullut käsitys, että esim. vanhempi Philips STR 50 ja uudempi STR 750 eivät aina synkää yhteen niinkuin pitäisi, puhumattakaan sitten muista laiteyhdistelmistä.

Nimimerkki Masa myllyjensä ympäröimänä. (Kuva Seppo Sundberg).

Kun joskus esim. OFA:n kansa ei lähde tahtiin, ei sitten mil-lään, niin jonkun hetken kulut-tua LGB:n tai GKE:n kanssa me-nee ihan OK. Ei se laite voi se-kunnissa itsekseen korjautua.

Mutta todella, ne jotka ovat juuri saaneet telexlaitteiston lai-valleen, alkää tehkö niinkuin mi-nä, hätäikö, vaan ottakaa rauhal-lisesti, koneeseen voi luottaa, se tekee käskysi mukaan, joskus signaalin perille meno vaan voi kestää oman aikansa.

Kuka satsaa missä?

MARITEXistä, näyttää olevan monelle paha pala nieltäväksi naapurin keksintö. Lohduttautu-kaa sillä, että kyllä meilläkin osattaisiin, mutta kun ylempi ta-ho ei ymmärrä satsata ajoissa systeemeihin, niin ajellaan sit-ten vanhoilla ja korjailaan niitä.

Minä tiedän, että MARITEX vastoin toisia väittämiä todella toimii. Silloin kun se ei toimi, niin ei siihen laivaan saada yh-teyttä muullakaan konstilla. Sa-tun nimittäin tuntemaan ainakin yhden MARITEX-laivan kipinän, jolla on monivuotinen kokemus hommasta.

Kuten sanottu, sieltä PLL:n palkkalistoilta löytyy varmasti porukkaa, joka pystyy kehittä-mään takuulla samanlaisen tai vieläkin paremman systeemin, mutta mitäpä sillä on väliä, ajat-televat miehet, jotka päättävät, vai mitä? Lähivuosien kuluessa tullaan Skandinaviassa tarvitse-maan useampi kuin yksi MARI-TEX-systeemin kaltainen systee-mi, liikenne kasvaa päivä päiväl-tä. Nykyisellään sellainen tek-niikka ei niin kamalia maksa, suunnittelu ja kehittäminen siinä maksaa.

Niin, olishan kiva lueskella muittenkin telexkokemuksia, se on hyvä, että Hesän päästä an-netaan isällisiä neuvoja kaikes-sa liikenneasiassa ja laitehom-missakin, se täydentää koulussa opittua ja käytännössä koettua.

Terv.
MASA

Meripelastus ja ihmisarvo

Kun istun yövuorossa rannik-koradioasemalla ja kuulen möykkeen 2182:lla, jossa sekot-tuvat toisiinsa kuin varkein päässeet muutaman sekunnin hälytysignaalit, PCH ja SPN ja voimakkaat, kaiken alle kattavi-ne lähetyksineen, teknisesti huonokuntoinen (splatterit) lähe-te 2184:llä jossa venäläinen fe-ministi luettelee numeroita (an-teeksi feministit), eräinä iltoina vielä saksankielellä samaa, mil-loin mitään QSD sotilassähkötystä, ja milloin tätä kaikkea ei, niin kurkku suorana joku karjuu "Istanbul Radio jne."; samanaikaisesti saattaa joku olla jättä-nyt kantoaallon VHF 16:lla pääl-le sotkien alle muut lähetteet (vaimeata saksankieltä humis-ten), niin on täysin vastuutonta heittäytyä puheen varaan meren-kulun turvallisuutta ajatellen, kun meillä on tottavie sähkötys.

Tottavie sähkötys

Sillä kun 500:lla yksijatonen virittää, niin samanaikaisesti samalla taajuudella ihmisyksilöt vaihtavat useaa informaatiobit-tiä; ORAB antaa trää OST:lle, FFB kysyy kuka kutsuu, 4XLB kutsuu Itämereltä OHC:tä, SVVV kutsuu ELAE9; jne., antaapa joku virittäjälle taataatititaaata (ei voi laittaa merkinä kun lato-ja latoo väärin).

Näyttää siltä, että sähkötystä ei jossain piireissä enää pidetä arvossa. Osaavatko merkin merkkiä? Olivatko edes partio-laisia pieninä? Tietävätkö, ellei heille kerro, uskovatko sitten-kään, että sähkötys on mitä uu-denaikaisin menetelmä, digitaalinen binäärinen 0-1 järjestelmä, jossa hyvin kapealla kanavalla voidaan välittää tieto, onko siis kantoaalto päällä vai ei (esim. A3:n vaatimalla 2,7 kHz kaistal-la voidaan huoletta välittää 27:ää 0-1A1 liikennettä). Vaitän-pä siis, että parjaajien pointti on tämä: sähkötys soveltuu ihmis-aivojen tulkittavaksi, kun korvan toiminta on selektiivistä ja sen jatkeena syntymästä saatu tietokone (no joo, selkärangan ylä-päässä turvonnut rauhanen nimeltä aivot), jota ei voi korvata

pikku chipeillä tai parilla mikro-prosessorilla, toistaiseksi.

Näyttää myös siltä, että jos-sain piireissä taas sitten pide-täänkin sähkötystä arvossa. Tar-koitan sitä sähinää, mitä NL:n sähkötykset HF:llä. Toisaalta, APN uhoilee satelliittiyhteis-työstä USA:n ja Englannin kansa-sa, mutta suurvaltojen, jos koh-ta pienvaltojenkin, touhut ylipää-tänsä tuntuvat naurettavilta kaikkinä "neuvotteluineen" (ref. SALT, itä-länsi, etelä-pohjoinen ym.) arkkityypisine asentei-neen ja paperihyhäisine tulok-sineen. Tähän kun lisää sen, mi-ten maapalloa turmellaan atomi-hommilla ja kemikaaleilla, ja meitä "edustavat" asialuisteli-jat, niin ei hyvältä näytä. (Jos saat käisiisi NÄKÖPIIRI lehden viimeisen numeron, luepa "42 kysymystä IVOlle" läpileikkaus-ta koti-Suomen ydinsuutareista: sinullekin selviää että erään suomalaisen ydinvoimalan käyt-töpäällikkö juo ja jonkin toisen vaimo on lähdössä riita riidalta pois. Voi! Sic!)

SAR maksaa

No, rauhoitutaan, ehkä hommat saadaan satelliiteilla sujumaan, vaan mitähän se mak-saa. Kuka sen lopulta maksaa kun varustamo, laivatelakat saavat valtiolta penniä jonossa, on kuulemma lama. Vanha tekniikka ei kumminkaan kelpaa, lama ei ehdi suunnittelijoihin päähän, mutta kylläkin jokamiehen lom-pakkoon. Tästä joskus enem-män, kun analyysit tehdään, sano, pitäisköhän hankkia kotiin oma mikro?

Ja mitä pelastusjärjestelmät maksavat. Ja toimivatko ne, on tämä nykytauti parannettu, re-surssien riittämättömyys, kun muu tekniikka pelaa, hälytyksiä tulee, vaan hekolenätäjät salraa-na (eivät kai ne nyt juo, riittää kun ydinvoimalassa, näes heko ei haurastu niin helposti kun sii-hen ei kohdistu muuta ajatussä-teitä ja se luonnollinen...) tai ta-voittamatta, minuutteja kuluu.

Hekon mukaan ei saada lääkä-riä, koetapa joskus edes kutsua kotiisi. Paramedic järjestelmäs-tä vasta haaveillaan. Mutta he-

kot ovat kalliita, ja kuvittelepa, sano 150 ihmistä siirtokelpoiseksi, ja kun olet merimies, niin kuin minäkin olin, tiedät, etteivät haaverit satu kauniilla ilmoilla. Ja hekot... tässä lehdessä on ollut käsiteltävänä meripelastus myös suurilla merillä. Heillä on. Heillä on! Tämä tönäisy engl. kielellä: Mr. Everyman, let me tell You. You know UTAH, in U.S.? Vast wastelands, good space to keep warfare equipment stored. Rich country... But, really, have you seen a documentary reportage in T.V. about hundreds and hundreds of clean-looking helicopters waiting for a new war somewhere. Meanwhile, meillä täällä poliitikot ja muut epäasiantuntijat jahkailee ja jahkailee ja tottavie saavat muutaman hekon, vaan maailmalla runnetaan hyvää meripelastuskalustoa Iranin autio-maahan ja Afganistanin vuorille.

Klo 2100 SA eräänä lauantai-iltana oli pelkästään Pohjanlahdella matkustajalaivoissa 2100 ihmistä, joista 10 % lapsia, jotka eivät saa kaikkia ovia auki, ja näiden vanhemmista ja muista seuraavasti tilastoa: 5 % vanhuksia ja vammaisia, 7-12,5 % voimakkaasti juovuksissa, 6-10 % lievästi nauttineita, 14 koiraa, 3 kissaa. Jos ajatellaan, että työntekijät oman turvallisuutensaakin vuoksi ovat olleet pv-harjoituksissa, tuntevat tehtävänsä, perämiehillä ehkä heko-viittoilukoulutus, niin jos on syksynpi-meä ja huono sää niin

kuinka monta hekoa valmiudessa, kuinka monta palopaattia? Kuinka paljon henkilökuntaa saatavilla? Ja miten ihmeessä jos laiva olisi ilman sähköttäjää, kukaan ehtii pitää yhteyksiä, eikö perämiehillä ole tarpeeksi matkustajien poukkoiluissa ja pelastusveneissä, ja kipparilla yleensä, kauhea tungos, ja henkilökuntakaan kaikki ei varmasti toimi kellon tarkkuudella. Vielä henkilökohtaisesti laivamatkustajalle: älä ole A-tyyppi, syö enempi vihannespitoista ruokaa (enint. 20 % lihaa ja muita puriini-aineeksia), juo kohtuullisesti, tupakkia älä aloita edes pikkupoikanakaan. Koeta välttää laivassa oilessasi aioverenvuoto/sydänkohtaus/virtsamyrkytystä jne. Toivo että happivarasto on

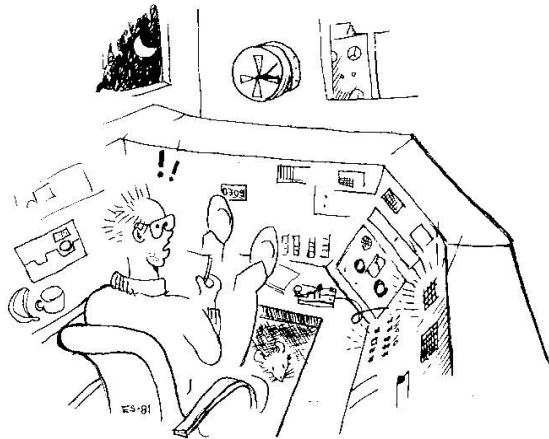
kunnossa ja joku edes paramedic tasoinen esim. matkustajana ja selvänä mukana. Ja toivo että laivassa on radiosähköttäjä, mieluummin kaksi. Lisäksi: rakastele vain vaimoasi, ja varmuuden vuoksi kotona (erään tutkimuksen mukaan 98 % sydänkohtauksista aktin aikana tapahtuu vieraan naisen kanssa tekemisissä ollen...) Äläkä juo kahviakaan, ja ja ym. jne. o'a selvää itse.

Tästä päästään visaiseen kysymykseen, jota ei radiosähköttäjä ole ottanut esille, nimittäin: onko ihmisen arvo aina sama? Ken ajaa kipinää pois laivoilta, väittää että "taloudellisesti" tämä toimi kannattaa, mutta jos hän samalla huonontaa jo nyt kyseenalaista turvallisuutta, hän taloudellisuudessaan laskee ihmiselle rahassa arvon. Ja samalla hokee roomalaisten kaleerijien henkeen viittaavaa Navigare necece est, vivere non, pannen ylipäättänsä ihmisen hengen arvon kyseenalaiseksi (jos tarkka

filosofinen viiva vedetään, niin samalla omansa). Mutta tämä on loikkalogiikkaa, sillä antamani ohjeet elämäntavoista ovat myös hänelle, kun hän todennäköisesti on A-tyyppiä, kalliimmin tosin kuin me muut. (Ref. Mersu to VW). Kuvaavaa on, että teknologiaan luotettiin Titanicin aikoina, mutta se ei ollut uskonto, jonka pappeja nykyajan teknokraatit ovat. Tämä pitää vanhalla merenkulkukielellä:

It's a long way from (and since) John R. Binns's undaunted efforts to save over 1,700 people on board the "Republic" in the year 1909 and the events which took place 14th of April, 1912 (the "Titanic"). Technology was then seen, when constructing and building the "Titanic", as winning and all-problems-solving as today... Then of course, you can slip in the stairs of your very home and break your neck, but that is not the right excuse to stop saving lives, isn't it?

Kolmivuorotyön kohokohtia: kuutamo, hiiri ja TR

Vhf 16:n kaiuttimesta:

— Allmänt anrop, här uubät etthundra trettionliu passeerar loogshhkäär på vääg mot svenska kusten.

Julkilausumaksi kävisi:

Minä tahdon, että laivat raken-
netaan turvallisiksi, pelastusjär-
jestelmät toimiviksi, ja kiellän
jyrkästi laskemasta matemaatti-
sesti ihmisarvoani, tai muuten
sitä halventamasta.

Kun aivan selvästi kelpaa
kaikkien, siis jokamiehen, tämä
allekirjoittaa, niin voisihan pe-
rustaa yhdistyksen "Pelastakaa
edes lapset r.y." pienellä jäsen-
maksulla mutta voimakkaalla
toiminnalla. Pahaksi onneksi
Suomessa on yhdistyksiä tar-
peeksi.

E. Suikki

Lähteitä, selityksiä:

— APN:n satelliittiyhteistyö
Suomen Merenkulku 11/81.

— Luonnollinen... tarkoittaa
taustasäteilyä; LARADin päivillä
J-E Jansson puhui meriturvalli-
suudesta laivanrakennuksessa

ja vertasi meren turvallisuutta ja
atomivoimalan päästöjä keske-
nään... Navigator 9/81.

— Ymmärretään sairaalan seli-
tys, että yksi ainoa lääkäri päi-
vystyksessä jota ei voi lykätä he-
koon, potilasta tulee pää auki
vähintään kerran tunnissa. Elä-
mä kovaa maissakin.

— Vielä kysymystä meripelas-
tuksesta: pelaako koordinaatio,
kun laivan päällä on ruotsalai-
nen ja suomalainen heko ja
mahdoton hässäkkä? Jos ei niin
pannaan pelaamaan.

— siirtokelpoinen = jollain ta-
valla passiivinen, avuton

— tutkimus vieraan päältä: HS
v. -72 uutinen "Laiton seksuaali-
suhde vaara miehen sydämelle"
(tri H.K. Hellersteinin tutkimus)

— Maalaiset tuomitsevat meri-
asioita: uutinen HS 10.12.74,
"Humalainen matkustaja käänsi
laivan kurssia" (sai ehdollista
vankeutta 4 kk. 2 . koeajalla; vaa-
ransi 510 ihmisen hengen ja
ison laivan... mitä jos laiva olisi
ollut kapeikossa, joita Suomen

rannikolla yllinkyllin matkustaja-
alustekin pujotella).

— Kissa- ja koiramäärät olivat
aliarvioita. Toisaalta ihmiset
ovat jotkut sellaisia, että eivät
mene pelastusveneeseen, ellei
koira tule mukaan, vaikka koira
olisi jättihurttia ja veisi kahden
ihmisen paikan (pureskellen) ja
vaatisi hekolta täydet nostotoi-
met, aikaa kuluu ja vettä tulee
sisään tai tuli leviää.

— Tyyppi A: tietoja jossain suo-
malaisessakin kirjassa, tiedän
amerikkalaisten Friedman-
Rosenman: "Type A Behavior
and Your Heart" (Knopf 1974).
(Look, changing a behavior pat-
tern from Type A to B is diffi-
cult, but possible. Read the
book for more information.)

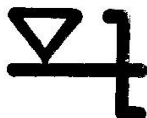
— Amerikkalainen tutkimus:
Runsaan kehvinjuonti lisää sepe-
lvaltimotukoksen vaaraa HS
16.1.74 (vuosi epävarma). Sic!

Seuraavalla kerralla lisää. Kun
ja jos.

E.S.

Oma Kalenteri Kansipäälylystölle!

Joulukuussa ilmestyy uusittu
Mesto 1982 -vuosiallakka. Se si-
sältää välttämätöntä tietoa alan
ammattilaisille taskukoossa.

Suunniteltu kansipäälyly-
stölle, merenkulkuopisto-
jen oppilaille sekä varus-
tamojen tekniselle henki-
lökunnalle.

Painatus
Weilin & Göös

TILAUS

Tilaan _____ kpl Mesto 1982-taskukalenteria
ä 35 mk + toim.k. postiennakolla

NIMI: _____

OSOITE: _____

ALLE-
kirj.: _____

Lähetä tilaus ajoissa!
Osoitteemme on:
Rauman merenkulkuopiston
oppilaskunta r.y.
Suojantie 2
26100 RAUMA 10
Puh: 938—144 00/21

VHF pääteasteen viritys

Laite: ITT STR-65

VHF:n pääteaste, eli Power Amplifier, on ITT:n STR 65:ssä kolmikivinen tehopääteaste. Viritykseen tarvitaan seuraavia työkaluja:

- Ampeerimittari 2,5 A
- Lämpimenevä tehomittari, esim. Bird, 200 MHz, 30 W.
- RF-probe (teko-ohje Hand-bookissa)
- viritystyökalu (viilaa esim. plexilasiasta)

Pääteasteen virtalähteestä:

Tarkista että jännite täydellä teholla on noin 24 V. Varo oikosulkemasta poweria runkoon kun painat tangenttia. Virtamittauksessa on lähellä vaanimassa jäähdytysrimakko. On sattunut että kevyt ohimenevä oikosulku on käräyttänyt kourallisen osia: Powerista 2N3055, sulake, V 1405 eli BC 108B, säätöpotikka R 1418, vastus R 1103 ja pääteasteen ensimmäinen pääteasteen ensimmäinen transistori 2N3866. Vastus R1101 myös usein menee. Näin silti, vaikka virtalähteen pitäisi olla oikosulkusuojattu. Ei se silti kestä. Homma tuli kokeiltua koulutusmielessä Järvenpään kursseilla.

Max. virtaa muuten säädetään virtalähteestä trimmillä R 1425:lla. Jos säätö liian nuuka, niin täydellä teholla lähete voi alkaa ikäänkuin pumppaamaan.

Jännite + 24 V säädetään R 1418:lla ja pienen tehon eli 1 watin mölinä noin 7 volttiin trimmeri R 1420:lla.

Viritys:

Kytke ampeerimittari sarjaan power amplifieriin tulevan + 24 voltin kanssa. Kytke antenni keinokuormaan tehomittarin läpi. Tarkista ennen tehon kytkemistä että liittokset ja liittimet ovat kunnossa ja että maakarvat johtimissa johtavat jne. Näin siksi että kuormittamaton lähetin (maakarva esim. poikki antennissa) saattaa polttaa pääteasteen päätykiven 2N 5643:sen.

Avaa sitten pääteasteen suojaplootu. Kytke sähköt kun vielä kerran tarkistit että virtamittarin johdot eivät pääse kontaktiin rungon kanssa. Valitse joku keskitaajuus. Esim. Ch 18. Vältä keinokuormasta huolimatta Ch 16 käyttöä. Pane rf-probe mittapisteeseen T1 ja paina tangenttia. Jos olet yksin niin lähettimen saa päälle esim. distribution panelista. Säädä ensin kondensaattori C 02 minimiin, eli luukku täysin auki, eli pienin mahdollinen kapasitanssi. Säädä kondensaattori C 01 probe maksiminäyttämään. (Probe kestää vain pienen tehon, eli tämä vaihe 1 watin teholla!)

Kun max. kohta löytyi (on melko skarppe), älä koske enää missään vaiheessa konkaa C 01:seen.

Pane suojakansi paikoilleen ja viritä seuraavat konkat yksinkertaisesti maksimiin tässä järjes-

tyksessä: Ensin C 02, (älä koske C 01:seen!) sitten C 09, edelleen C 10 ja C 16. Lopulta C 22. Konkka C 23 seuraa: Etsi kohta missä teho olisi mahdollisimman korkea mutta virtaa ei kuitenkaan saa mennä sisään yli 2,5 A. C 22 vaikuttaa vähän samaan talkoopuuhun. Kun si- sääntuleva virta on "siedon rajoissa" eli max. 2,5 A, toista alkupäästä maksimin hakusäätö. Muista C 01, se annetaan olla missä oli.) Jos virityksellä teho vielä nousi niin toista vaikka kolmaskin kerta. Eli noudatellaan radiohommista tuttua moneen kertaan periaatetta. Loppupään rassaaminen kun tahtoo peilata alkupäähän jne.

Tuo varoiteltu C 01 ei kait paljoa vaikuta pääteasteen tehonkulutukseen tai lähetykseen. Sen tärkein tehtävä on kait pitää dublex-häiriön tapainen purina loitolla. Eli jos oma lähete häiritsee vastaanottoa voi vika ollakin pääteasteen konkka C 01:sen säätö.

Viritys ilman tehomittaria ja keinokuormaa:

Kenttöoloissa saavutetaan tyydyttävä tarkkuus pelkällä ampeerimittarilla jotenkuten seuraavasti:

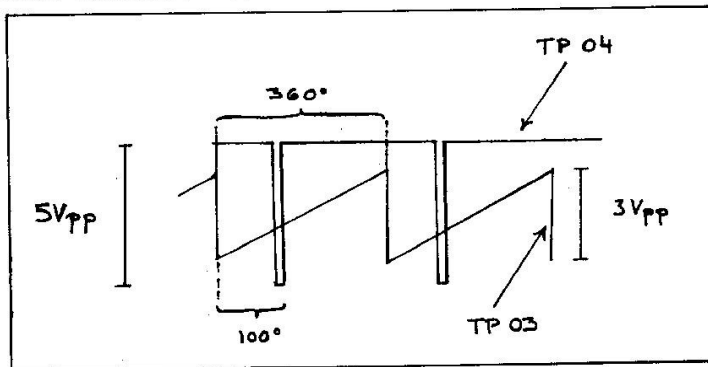
Kytke pelkkä ampeerimittari kuten yllä ja lähetä suoraan taivaalle. (Etsi joku "joutava" kana-va että et häiritse naapureita).

Muistaen seurata 2,5 Ampeerin virtakattoa viritä samalla tavoin kuin alussa selvitetty. C 23 säätö on nyt pelkän ampeerimittarin viisarin varassa, mutta sen asennon on havaittu olevan lähellä sitä kohtaa missä virta ei enää nouse paljoa, mutta jää sallitulle 2,5 A:n lukemalle. Jollei virta nouse tuohon 2,5 A, on jossakin joku pielessä. Tai päätytrankku 2 N 5643 tekee luonnollista kuolemaa.

Päätykiven vaihto:

Sen juottaminen on tarkka puuha. Suurinpiirtein seuraavasti sen pitäisi sujua:

Ime imusukalla vanhat tinat pois. Ruuvaa uusi varaosista aina löytyvä (tilaa satsi!) 2N 5643 reikään ja aseta leveä trankun johdinliuska ruuvimeisselin

Lukituksen säätö testipisteistä TP 03 ja TP 04. Potikalla R957 (= R57) sahalaista vaihetta muutetaan sakarapiikkeihin nähden. Jos 4 skoopin ruutua = 360° on 1,11 ruutu n. 100°.

kärjellä juuresta painaen levyyn. Juotin tökätään hellästi ja kuumaasti levyä ja liuskan väliin, kuumenna kohtuullisesti, pane tinaa sekaan, ja tinaa lisää ujutamalla liu'uta ruuvimeisselin kärjellä liuska levyyn. Älä tinaa ensin trankun liuskojen alareunoja, sillä silloin liuskan alle saattaa jäädä röyhelöitä, ja lämpöjohtuminen ei olekaan riittävä, ja tehokivi saattaa kärytä uudelleen. Jos muuten päätykivi palaa, niin vika saattaa olla antennissa, jossa on katkos tai oikonen. Näkyy tehomittarissakin. (Jollei viritys ole pielessä). Takaisin heijastuva teho ei paljoa saisi olla.

Loppuhuokaus:

Järvenpäästä tuotakin oppia saa. Lisää kursseja tulee vuonna 1982 koko joukko. Jos kiinnostaa saada "kädestä pitäen" laivaelektronikan tehokursseja niin pidä yhteyttä Liittoon. Liitossa aina tieto mikä on tilanne koulutusrintamalla, eli vieläkö sopii jne. Kurseille pääsyä odotellessa ei tee pahaa selata esim. oman laivasi VHF:n Handbookia. Päälähettimen syntesaattori sisältää saman filosofian, joten sitäkin kannattaisi

lueskella. Jos joku sana ei valkene hanki itsellesi seuraava sanakirja:

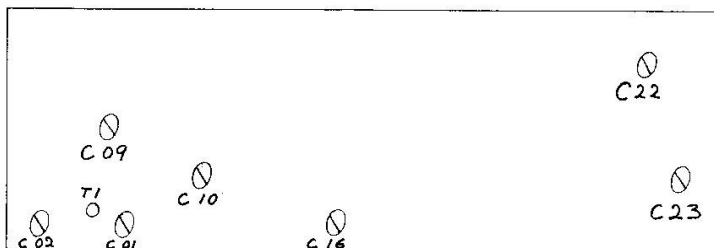
Lea Saarikoski, Englantilais-suomalainen Elektroniikka- ja instrumentointisanasto. Otava 1979, toinen uudistettu painos. Hintaa lie alle 40 FIM.

Koulutuksellinen ajatelma:

Liiton huoltokoulutuksissa ollaan keskitytty toistaiseksi muutamaa laitteeseen. On ajateltu että kun käydään joku laite hyvin läpi niin sen jälkeen seuraava tai muu laite valkenee parem-

min kun tutkit laitteen huoltokirjaa. Tästä on saatu myönteistä palautetta. Esim. Selenian tutkan opiskelleet ovat tietävästi pärjänneet DECCA:n radarin kanssa käyttäen handbookia apuna. Englannin taito on lujilla tietenkä, mutta erityissanasto kuitenkin melko suppea, liekkö tuhatta sanaa. Niistäkin kaikki pitäisi olla peruskoulutuksen jäljiltä tiedossa, joten lunttaamista tarvitaan vain "unohtuneitten" sanojen chekkaamiseen.

Juhani Tikkanen

STR-65 TX-PA unitin virityskohteet.

Presidentinvaali 26.1.82

Valitsijamiehet kokoontuvat eduskuntatalossa kello 1500 Suomen aikaa. Ulkomaanpalvelu radiol selostuksen suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi alkaen kello 1230 GMT. Lähetyksessä noudatetaan normaalia suunta-aikataulua. Ohjelman alkaessa taajuuudet ovat 21475 kHz (13 m), 15400 kHz (19 m), 11755 kHz (25 m) ja 6120 kHz (49 m). Taajuuudet muuttuvat normaalin aikataulun mukaan.

Ylimääräinen lähetys Pohjois-Amerikkaan klo 1815—1915 GMT, taajuus ilmoitetaan myöhemmin.

Kuuntelijoiden palvelemiseksi Yleisradio on pidentänyt vaalien ajaksi eräitä lähetysaikoja. Osa ylimääräisistä lähetyksistä sattuu kuitenkin aikoihin, jolloin etenemisolosuhteet ovat heikot ja näin ollen kuuluvuus voi olla huono.

HUOM. Hear Finland -lehden marraskuun numerosta poiketen taajuuuden 9755 kHz (31 m) lähetykset on lopetettu, tilalla 1700—1800 GMT 9615 kHz sekä 2000—2025 GMT 9540 kHz.

Taajuuuden 11755 kHz (25 m) päivälähetykset saattavat keskeytyä joulukuussa, koska kyseinen antennimasto joudutaan kaatamaan. Lähetysjätkettäneen muutama päivän tauon jälkeen tilapäisellä järjestelyillä.

Presidentvalet 26.1.82

Elektorerna samlas i riksdagshuset kl. 1500 finsk tid. Från och med kl. 1230 GMT sänder Utlandstjänsten ett reportage från riksdagshuset på finska, svenska och engelska.

I sändningarna tillämpas den normala tidtabellen för sändningsriktningarna. Sändningen inleds på 21475 kHz (13 m), 15400 kHz (19 m), 1755 kHz (25 m) och 6120 kHz (31 m). Frekvenserna byts enligt normal tildtabel.

En extra sändning till Nordamerika inleds kl. 1815—1915 GMT, frekvensen meddelas senare.

För att förbättra lyssnarservicen har Rundradion förlängt vissa sändningstider under valen. En del av de extra sändningarna inträffar beklagligtvis under tider då sändningsmöjligheterna är begränsade och därigenom kan hörbarheten vara svag.

OBS. Trots meddelande i Hear Finland-broschyren används inte frekvensen 9755 kHz, i stället 1700—1800 GMT 9615 kHz och 2000—2025 GMT 9540 kHz.

Sändningarna på 11755 kHz (25 m) kan eventuellt avbrytas i december eftersom frekvensens sändarantenn tas ur bruk. Sändningarna återupptas snarast möjligt med tillhjälp av tillfälliga arrangemang.

Uusi laki tulee voimaan 1.2.1981
Jos olet 18-34 vuotias
saat 80% lainaa
omaan ensiasuntoon!

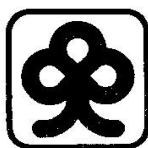
- Oma säästöosuutesi on vain 20 %
- Talletat 500–5000 mk vuosineljänneksittäin vähintään 8 kertaa peräkkäin (= 2 v)
- Saat 4 kertaa säästösi suuruisen lainan
- Saat säästöllesi 8 % tuoton.
- Takaisinmaksuaika on jopa 12 vuotta.
- Tule ja kysy lähemmin pankistamme.

Aloita nyt heti!

Aloita säästäminen jo seuraavasta palkastasi, jotta ehdit saada ensimmäisen erän kokoon maaliskuun loppuun mennessä. Sovi Säästöpankin kanssa jo nyt, että Sinulle avataan tili.

PS. Vanhemmat ja isovanhemmat! Kannustakaa nyt nuorianne asunto-säästämisen alkuun.

SÄÄSTÖPANKKI

SR:n toimintaa ja tiedotuksia

Liiton hallituksen kokouksia on pidetty marraskuun 10. ja joulukuun 8. päivinä. Hallituksen koulutustyöryhmä on kokoontunut lokakuun 7. ja marraskuun 2., VES-työryhmä lokakuun 9. sekä hallituksen työvaliokunta marraskuun 30. päivinä.

Uusia jäseniä

Anne Palonen, jäseneksi 9.9. jäsennumerolla 1564

Seppo Saarel, jäseneksi 8.9. jäsennumerolla 1565

Aini Vääräniemi, jäseneksi 8.9. jäsennumerolla 1566

Marketta Hölttä, jäseneksi 19.10. jäsennumerolla 1567

Maritta Mäkilä, jäseneksi 19.10. jäsennumerolla 1568

Kukkavälityspalvelu

Kukkakauppa Dan Ward irtanoi sopimuksen kukkavälityspalvelusta päättyväksi 30.11.1981. Liitto on tehnyt sopimuksen Interflora-Myynti Oy:n kanssa. Tämä sopimus astui voimaan 1.12.1981 ja merkitsee käytännössä sitä, että kukkavälitys jatkuu kuten ennenkin ainoastaan sähköosoite muuttuu. Merikukka-sähköosoite poistuu ja tilalle tulee Interflora Helsinki. Telex no 12—3363 Flora SF.

STTK:n neuvottelu- ja valiokunnat

Hallitus on nimennyt seuraavat henkilöt STTK:n neuvottelu- ja valiokuntiin:

STK-sektorin neuvottelukunta: Santala, varajäsen Österlund
Järjestövaliokunta: Santala, varajäsen Marjakangas
Koulutusvaliokunta: Österlund, varajäsen Långholm
Sosiaalivaliokunta: Marjakangas, varajäsen Österlund
Talouspoliittinen valiokunta: Santala, varajäsen Sihvonen
Tiedotusvaliokunta: Häggström, varajäsen Österlund
Keskuslakkotoimikunta: Santala, Långholm ja Sihvonen

MOTKin syyskokous

Merenkulkualan opetuksen ja tutkimuksen kannatusyhdistys r.y:n syyskokous pidettiin 24.11.1981 Turussa. Esillä olivat sääntömääräiset asiat. SR:n edustajaksi MOTKin hallitukseen valittiin yliopettaja Reima Jokinen Raumalta ja varajäseneksi radio-sähköttäjä Seppo Sihvonen Turusta. SR:n edustajana syyskokouksessa oli Juhani Sucksdorff.

Svenskt sammandrag

Förbundets styrelse har sammanträtt den 10 november samt den 8 december. Styrelsens utbildningsarbetsgrupp har sammanträtt den 7 oktober och den 2 november, tjänstekollektivavtalsarbetsgruppen den 9 oktober samt styrelsens arbetsutskott den 30 november.

Nya medlemmar

Anne Palonen, medlem 9.9, medlemsnummer 1564

Seppo Saarela, medlem 8.9, medlemsnummer 1565

Aini Vääräniemi, medlem 8.9, medlemsnummer 1566

Marketta Hölttä, medlem 19.10, medlemsnummer 1567

Maritta Mäkilä, medlem 10.10, medlemsnummer 1568

Blomsterförmedlingen

Blomsteraffären Dan Ward uppsade sitt blomsterförmedlingsavtal att upphöra den 30.11.1981. Förbundet har gjort ett avtal med Interflora-Myynti Oy om blomsterförmedlingen. Detta avtal trädde i kraft den 1.12.1981 och det innebär att blomsterförmedlingen fortsätter som förut, endast telegramadressen ändras. Merikukka-telegramadressen bortfaller och ersätts med Interflora Helsingfors. Telex nr 12—3363 Flora SF.

FTFC:s arbetsgrupper och utskott

Styrelsen har utnämnt följande personer till FTFC:s arbetsgrupper och utskott:

AFC-sektorns underhandlingsgrupp: Santala, suppleant Österlund

Organisationssutskottet: Santala, suppleant Marjakangas
Utbildningsutskottet: Österlund, suppleant Långholm

Socialutskottet: Marjakangas, suppleant Österlund

Ekonomipolitiska utskottet: Santala, suppleant Sihvonen

Informationsutskottet: Häggström, suppleant Österlund
Strejkkommittén: Santala, Långholm och Sihvonen

GSUF:s höstmöte

Garantiföreningen för sjöfartsbranschens undervisning och forskning r.f.s höstmöte hölls den 24.11.1981 i Åbo. Mötet behandlade stadgeenliga frågor. Till SR:s representant i garantiföreningens styrelse valdes överlärare Reima Jokinen från Raumo och till suppleant radiotelegrafist Seppo Sihvonen från Åbo. SR representerades vid mötet av Juhani Sucksdorff.

Työttömät radiosähköttäjät ohoi!

Jos joudut työttömäksi, ilmoittaudu heti Helsingin työvoimatoimiston Meriosaston Päällystöjaoston listalle, osoite Haapaniemenkatu 4 C, 00530 Helsinki 53, puh. 90-7022 110. Tällä tavalla ei karenssiaikaa tai avustettavia työttömyyspäiviä mene hukkaan. Työttömyyskassatodistus annetaan aikaisintaan siitä päivästä, jolloin ilmoittautuminen on tapahtunut.

Kassan sääntöjen mukaan jäsen on oikeutettu korvauksen saantiin, jos hän on ollut kassan jäsenenä ainakin kuusi kuukautta ja tänä aikana työssä myös kuusi kuukautta ja maksanut säännöllisesti jäsenmaksunsa. Selvennykseksi mainittakoon,

että jos on ollut kassan jäsenenä esim. vuoden, saa mainittua kuuden kuukauden työssäoloaikaa laskea tällöin yhden vuoden ajalta jne.

Lisäksi vaaditaan Päällystöjaoston antama todistus siitä, ettei sinä aikana jolta korvausta haetaan ole voitu hankkia asianomaiselle työtä radiosähköttäjänä. Huom! Edellyttää, että nimi on listalla.

Kun haet Päällystöjaostolta työttömyyskassatodistusta niin sinun on samalla esitettävä todistus (työsopimus, vastakirja tai muu) josta selviää viimeisen työsuhteen päättymisen syy. Muuten saattaa 5 päivän karenssin sijasta tulla 6 viikon karenssi

si ennenkuin työttömyysavustuksia maksetaan.

Kassa suorittaa avustusta enintään viideltä työttömyyspäivältä viikossa ja 150 työttömyyspäivältä kalenterivuoden aikana. Avustuspäivien lukumäärä kahden peräkkäisen kalenterivuoden aikana saa olla enintään 300. Avustukset ovat tällä hetkellä 65 mk omaistaan huoltavalle + lapsikorotus 2 mk/lapsi kolmeen lapseen saakka ja 46 mk muulle jäsenelle. Saadaksesen lapsikorotuksen hyväkseen on huoltovelvollisen toimitettava virkatodistus kassalle.

*Radiosähköttäjien
Työttömyyskassa*

Arbetslösa radiotelegrafister ohoj!

Om du blir arbetslös, anmäl dig genast till Helsingfors Arbetskraftsbyrås Sjöavdelnings Befälssektionen, adress Aspnäsgatan 4 C, 00530 Helsingfors 53, tel. 90-7022 110. På detta sätt går ingen karenstid eller några understödsdagar till spillo. Arbetslöshetskassaintyget ges tidigast från den dag då anmälingen har skett.

Enligt kassans stadgar är en medlem berättigad till arbetslöshetsunderstöd om han har varit medlem i kassan i 6 månader och under denna tid likaså haft arbete i 6 månader och regelbundet betalat sina medlemsavgifter. Som förtydligande bör nämnas, att om man har varit

medlem i tex. ett år så får nämnda sex månaders arbete räknas under detta år osv.

Likaså fordras ett av befälssektionen givet intyg på att det under den tid som understöd sökes inte har varit möjligt att skaffa den sökande arbete som radiotelegrafist. Obs! Förutsätter att namnet finns på befälssektionens lista.

När du ansöker om ett arbetslöshetskassaintyg från befälssektionen, så bör du samtidigt uppvisa ett intyg (arbetsavtal, motbok eller dylikt) av vilket orsaken till det senaste arbetsförhållandets upphörande framgår. Annars kan du få en sex veckors karenstid istället för fem

dagars innan arbetslöshetsunderstöd utbetalas.

Kassan betalar understöd för högst fem dagar per vecka och för 150 arbetslöshetsdagar per kalenderår. Understödsdagarnas antal under två på varandra följande kalenderår får vara högst 300. Understödet är för tillfället 65 mk för familjeförsörjare + barnstillägg om 2 mk per barn upp till tre barn och 46 mk för andra medlemmar. För att få tillgodogöra sig barnstillägget bör försörjaren skicka ett ämbetsbetyg åt kassan.

*Radiotelegrafisternas
Arbetslöshetskassa*

Meiltä & muualta

Kiitokset — Tack

Guy Ekman kiittää huomionosoituksista merkkipäivänään.

Guy Ekman tackar för vänlig hägkomst på 50-års dagen.

Toimitus kiittää Annanpäivän vetoomuksen palautteesta ja toivottaa

Hyvää Joulua ja onnellista Uutta vuotta!

Redaktionen tackar alla bidragsgivare. Läsarna önskar en:

Fridfull jul och ett gott nyt år!

Oikaisu — rättelse

N:o 4-5. Kuvatekstissä sivulla 32 pitää olla Bertel Österlund.

Nr 4-5. Bildtexten på sidan 32 bör lyda: ... sittande från vänster Sigurd Bøje-Larsen, Bo Långholm och Bo Franzén. Stående Klas Fejde, Hugo Hogstad, Bertel Österlund och Erland Säfbor.

Uusi laki

N:o 761

Laki

merimiesverolain 2 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 1981

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 16 päivänä toukokuuta 1958 annetun merimiesverolain (208/58) 2 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 20 päivänä joulukuuta 1963 annetulla lailla (579/63), uusi näin kuuluva väliaikainen 3 momentti:

2 §

Merimiehen veronalaisena tulona ei pidetä merimiehelle vuonna 1982 maksettua korvausta saamatta jääneestä luontoisedusta siltä osin kuin korvauksen määrä ylittää merimiesverotaulukossa olevan verohallituksen vahvistaman luontoisetujen arvon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982 ja se on voimassa vuoden 1982 loppuun.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa
Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Valtiovainministeri Ahti Pekkala

Sosiaali- ja terveysministeriö

Alkutarkastuksia, jota on suoritettava *merelle ensimmäistä kertaa pyrkiville*, suoritetaan vain yllämainituissa terveyskeskuksissa. Muita tarkastuksia suorittavat merenkulkuhallituksen hyväksymät merimieslääkärit aikaisemman käytännön mukaisesti.

Kansanterveyslain (675/79) ja asetuksen (1014/71) määrittämiä merimiesterveyskeskuksia on toiminnassa seuraavilla paikkakunnilla:

Kemi: Kauppakatu 12, puh. 980-169 11, Lea Peltonen, Pirjo Autio

Oulu: Kajaaninkatu 46, puh. 981-334 222, Markku Karhu

Pietarsaari: Henholmankatu 17 C, puh. 967-16 111, Bengt Svartsjö

Vaasa: Kirkkopuistikko 28, puh. 952-243 200, Helena Mäkelä

Pori: Maantiekatu, puh. 939-350 300, Matti Pappila

Rauma: Turuntie 2, puh. 938-14 900, Jaakko Ylänaatu

Turku: Turun merimiesterveyskeskus ei vielä toiminnassa, tarkastukset hoidetaan tilapäisjärjestelyin. Tiedusteluihin vastaa tri Tapani Vaissalo, Turun terveysvirasto, puh. 921-332 290.

Maarianhamina: Tilanne sama kuin Turussa, tiedusteluihin vastaa tri Karl K. Fagerlund, puh. 928-16 122.

Helsinki: Varsinainen merimiesterveyskeskus ei vielä toiminnassa. Tarkastuksia suoritetaan muissa keskuksissa. Tiedustelut yll. Tierala, puh. 90-70 991.

Kotka: Heikinkatu 14, puh. 952-182 040, Ari Kaitosaari.

Hamina: Sibeliuksenkatu 36, puh. 952-54 055, Alpo Leppälunto.

Savonlinna: Pihlajavedentie 8, 57170 Savonlinna 17, puh. 957-13 212, Reino Korhonen.

Mepaa

Sakkeus pelkää ettemme lue Vaapaavhtia. Siksi oheinen juttu.

MEPA ja Norjan kauppalaivaston huoltoneuvosto (Velferdstjenesten for Handelsflåten) ovat allekirjoittaneet sopimuksen, jonka puitteissa suomalaiset merenkulkijat voivat käyttää hyväkseen norjalaisia palvelupisteitä aivan kuin ne olisivat omia. Vuoden 1982 alusta KIRJASTONVAIHDOT, URHEILUTILAISUUDET ja KIERTOAJALUT voidaan järjestää seuraavissa viidessä norjalaispisteessä:

AMSTERDAM (Hollanti)
MILFORD HAVEN (Iso-Britannia)
NORFOLK (USA)
NEW ORLEANS (USA)
YOKOHAMA (Japani)

Vuosi 1982 on kokeiluvuosi, jonka päätyttyä harkitaan toiminnan mahdollista laajentamista. Sopimukseen kuuluu, että suomalaisille merenkulkijoille ei palveluista aiheudu kustannuksia. Sen sijaan Suomen MEPA maksaa suoraan Osloon tapauskohtaiset toimenpidepalkkiot joilla katetaan kuljetuksista, työajasta yms. aiheutuvat menot. EHDOTON EDELLYTYS palvelujen saamiselle on kuitenkin, että SUOMALAISESTA LAIVASTA OTETAAN YHTEYS KYSEISEEN NORJALAISEEN TOIMIPISTEESEEN. Tarkat osoitteet ovat:

AMSTERDAM: Grote Bickersstraat 271 1013 KP. Puh. 020-250728. Toimisto auki 10-13. Asiamiesten kotipuhelimet: 020-150562 ja 020-268954. Sähkeosoite: Velferden Amsterdam.

Milford Haven: 132 Robert Street, Milford Haven, Dyfed. Puh. 2624. Sähkeosoite: Velferden Milford Haven

Norfolk: 1319, Commonwealth Ave, Norfolk, Virginia. puh. (804) 489-8206 ja 489-8209. Kotipuhelimet: (804)-499-8130, 490-1879, 489-1967. Sähkeosoite: Velferden Norfolk. (Huom' Toimialue tunnetaan nimellä Hampton Roads).

New Orleans: 1772 Prytania Street (Norwegian Seamen's Church), New Orleans, Louisiana. Puh. 523-2118. Kotipuhelin: 888-4035, sähkeosoite Velferden New Orleans, telex no: 810-951-5264. Norven Mrie.

YOKOHAMA: 93 Yamashitacho, Nakaku, P.O. Box 235, Yokohama Port, P.O. Yokohama 231-91. Puh: 641-3708. Kotipuhelimet: 662-5347 ja 662-5405. Sähkeosoite: Velferden Yokohama. Telex: 47865 norven j.

HUOM! Kirjastopalvelujen odotetaan olevan täydelliset tammi-helmikuun vaihteessa. (It's a long way to...). Suezin kanava eli PORT SAID on edelleen erikoisasemassa: siellä tehtäviä kirjastonvaihdosta ei MEPAA veloiteta.

Tiedotussihteeri

Työsuojeluhallituksen julkaisuutoimintaa

Työsuojeluhallitus julkaisee ilmaisia esitteitä. Niissä tiedotetaan ajankohtaisista työsuojeluongelmista, työsuojeluhallinnon toiminnasta, uusien lakien ym määräysten sisällöstä. Suosituin esite 4/78 on jo jouduttu painamaan lähes 300 000. Poimin muutaman esimerkin esitteistä. Täydellisen luettelon saa Työsuojeluhallitukselta, pl 536, 33101 Tre 10, puh 931-608 111.

4/78 TVTM — terveydelle vaarallisten aineiden tunnistus- ja merkintäjärjestelmä.

1/80 Parempaan työympäristöön — työsuojeluhallituksen yleisesite.

3/80 Vaaralliset aineet alusten lastaus- ja purkaustyössä

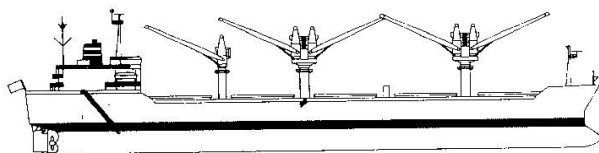
4/80 Työelämä ja mielenterveys

1/81 Työympäristö aluksessa

2/81 Työntekijöiden opetus ja ohjaus

Pyhäinpäivänä laski SMU:n edustajat merenkulkijajärjestöjen seppeleen Merenkulkijain muistomerkillä Helsingissä. Pastori Jorma Bäckman piti puheen, jonka jälkeen hän toimitti Mikael Agricolan kirkossa ms Malmin haaksirikossa 7.12.1979 kadonneitten vainajien siunauksen. Merenkulkijajärjestöt kunnioittivat kadonneet konepäällikkö Klaus Bäckman, perämies Taisto Mikkola, kansimiehet Lauri Oinonen ja Erkki Pajunen sekä matkustajatyttö Henna Nurmea laskeamalla yhteisen seppeleen muistomerkin juurelle. Kuvassa vasemmalta: Sven-Erik Nylund, Lauri Heinonen ja Heikki Lahti SMU, Esko Saarinen SKL sekä Bertel Österlund ja Heikki Santala SR (kuva Otto Glader).

Tekniset tiedot:

Kuollutpaino	37.000 tonnia	Konttikapasiteetti	1.100 kpl 20 jalan konttia
Pituus	182,5 m	Lastiruuman tilavuus	40.500 m³
Leveys	29,5 m	Konetehto	12.800 hv
Syväys	11,5 m	Nopeus	15 solmua

EFFOA:n uudet alukset

Effoa — Suomen Höyrylaiva Oy on 14/9 -81 tilannut kaksi noin 37.000 tonnin kuivalastilavaa Japanista Nippon Kokan K.K.-nimiseltä yhtymältä. Laivat luovutetaan vuoden 1983 loppupuolella.

Laivat on erityisesti suunniteltu suomalaisten vientiteollisuustuotteiden pitkiä merikuljetuksia varten ja ne soveltuvat monipuolisuutensa vuoksi myös konttien sekä hiilen tehokkaaseen kuljetukseen. Alukset ovat jäävahvistettuja, mikä mahdollistaa ympärivuotisen liikenteen Suomeen. Myös alusten syväys on mitoitettu Suomen satamien mukaan. Alusten lastitilat varustetaan välikannella ja lastinkäsittely tapahtuu viiden 25—35 tonnin kansinosturin avulla, joilla yhteisnostona voidaan käsitellä 85 tonnin painoisia lastiyksiköitä. Suunnittelussa on aluksen polttoainetalouteen erityisesti kiinnitetty huomiota soveltaen viimeisintä tekniikkaa.

Laivat on tarkoitettu asettaa ensisijaisesti Effoan Arabianlahden linjalle, mutta ne soveltuvat myös hyvin muille valtamerentakaisille linjoille, kuten esim. Effoan tänä vuonna aloittamaan Australian liikenteeseen. Näillä linjoilla viedään Ruotsista ja

Suomesta pääasiassa puutavaraa ja puunjalostusteollisuuden tuotteita. Paluulastina on tuotu mm. malmia Eurooppaan. Edullisemman kuljetustalouden saavuttamiseksi sekä viejälle että tuojalle on tarkoitus jatkossa tuoda myös hiiltä.

Effoan uudisrakennustoiminta on viime aikoina ollut vilkasta. Ms Finlandia toimitettiin Wärtsilän Turun telakoilta huhtikuussa 1981. Parhaillaan on Rauma-Repolan Rauman telakalla rakenteilla 12.000 dw-tonnin roralus, joka valmistuu keväällä 1982.

Työliikunta osa työsuojelua

TYÖVAEN KUNTOLIITTO ry.

Työliikunta on osa työsuojelua

Elpymisliikunta on taukovoimistelua, rentoutumista, lepoa jalat koholla, venyttelyä, ravistelua tai vaikkapa varpaiden kpristelyä.

Asiantuntijat määrittelevät elpymisliikunnan suunnitteluksi ja ohjatuksi aktiiviseksi toiminnaksi, joka tapahtuu työaikana. Elpymisliikunnan tavoitteena on työkyvyn ja terveyden ylläpitäminen. Suomen Lääkintävoimisteliliiton puheenjohtaja, lääkärintoimisteli Leila Pärssinen selvittää tässä elpymis- ja taukoliikunnan merkitystä. Hän kertoo myös kuka sitä tarvitsee ja miksi.

Elpymisliikuntaa voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Se voi olla ryhmissä ohjattua taukovoimistelua tai taukorentoutumista. Se voi myös olla yksin, oman työpöydän ääressä suoritettuja rentouttavia liikkeitä. Joskus taas tehokkain elpymisliikunnan muoto saattaa olla hetken keskittyminen ja rentoutuminen. Elpymisliikunnalla pyritään työn lomassa rentoutumiseen ja virkistymiseen, ei kunnan kohentamiseen. Bodaaminen ei siis ole elpymisliikuntaa.

Elpymisliikunnan muoto tulee aina valita työn ja työntekijän mukaan. Kampaajan ja kassan täytyy voida rentouttaa hartioitaan ja käsivarsiaan, mutta kun kampaajan on välillä päästävä istahtamaan, täytyy kassalla sitä vastoin olla mahdollisuus nousta seisomaan ja kävelemään. Tiiviin neuvottelun jälkeen on hetken keskittyminen varmaan parempi kuin taukovoimistelu kasetilta soivien ohjeiden mukaan.

Kuka sitä tarvitsee?

Elpymisliikuntaa tarvitsee jokainen, jolle työ aiheuttaa jännitystä — joko selvästi lihaksissa tuntuvaa tai sitten henkistä stressiä. Elpymisliikunnan tarve on helppo nähdä niissä töissä, jotka aiheuttavat selvää pitkäai-

kaista jännitystä jollekin lihasryhmälle, esimerkiksi seisomatyössä ja istumatyössä. Kokeemukset kuitenkin osoittavat, että asianmukaisesti toteutettuna elpymisliikunnasta on hyötyä jokaiselle.

Elpymisliikuntaa tarvitsevat työssään yhtäläillä sekä nuoret että vanhat, miehet ja naiset. Käytännössä kuitenkin naiset osallistuvat miehiä selvästi enemmän taukoliikuntaan ja nuoret ovat tässä asiassa jonkin verran keski-ikäisiä passiivisempia. Onko niin, että naiset arvostavat omaa terveyttään ja hyvinvointiaan enemmän kuin miehet.

Kuka siitä hyötyy?

Elpymisliikunnasta hyötävät kaikki. Työntekijä virkistyy, tuntee olonsa työssä paremmaksi ja pysyy terveempänä. Terveämpi ja itsensä virkeäksi tunteva työntekijä on myös tehokkaampi. Näin etu on sekä työntekijän että työnantajan.

Mikäli laajasti ja tarkoituksenmukaisesti toteutetulla elpymisliikunnalla voidaan alentaa sairastavuutta on sillä jo silloin myös kansantaloudellista merkitystä.

Elpymisliikunnalla ei kuitenkaan koskaan saa korvata työsuojelullisten epäkohtien korjaamista. Työpaikat on ensin tehtävä mahdollisimman terveellisiksi — ihmistä varten — ja sen jälkeen hyvinvointia voidaan lisätä liikunnalla.

Mistä sitä saa?

Elpymisliikunta järjestetään työpaikalla yhteistyössä työntekijöiden ja työnantajan kanssa. Asiantuntijoina toimivat työpaikan työsuojelu- ja työterveyshenkilöstö. Aloitteen elpymisliikunnan järjestämiseksi saa tehdä työpaikalla kuka tahansa, vaikkapa työsuojeluvaltuutettu, työnantaja tai työntekijä.

rusteita muutettiin. Aikaisemmin voimassa olleen arvioitun Euroopan merenkulkijoiden keskipalkkojen asemesta sovelletaan nyt palkkatasoa, joka vastaa mukavuuslippuvalustien omistajamaitten (maa jossa vähintään 1 % tonniston varsinaisesta omistusoikeudesta on rekisteröity) palkkojen arvioitua keskitasoa vuoden 1980 lopulla. Vuoden 1981 yhdeksänä ensimmäisenä kuukautena mainituissa maissa tapahtuneet palkkaliikumukset tulaan huomioidaan ITF:n 1/1 1982 voimaan astuvissa palkkataulukkoissa. Vuosittain on sitten tarkoitus tarkistaa palkat.

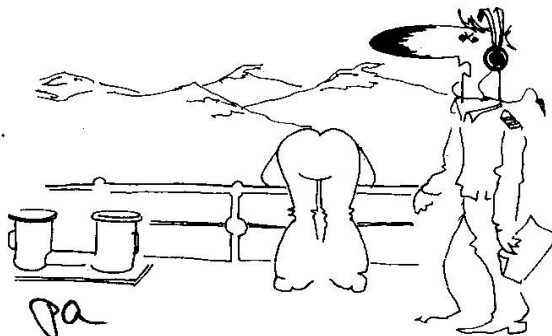
Poimintoja työehtosopimuksesta.

Pyhäilytyökorvaus maksetaan viikonlopputyöstä ja kirkollisilta pyhätyöpäiviltä sekä vappuna että kansallisina pyhäpäivinä suoritetusta työstä. Vuosilomaa saa 3:ltä päivältä kutakin täyttä kuukautta kohti tai yli 15:ltä päivältä vajaakuukausina. Alle 15 päivää oikeuttaa puoleentoista lomapäivään. Lomapäiville kuuluu 65 mk:n luontaiseturvaus.

Yleensä sopimukset solmitaan 9 kuukauden yhtäjaksoisiksi. Mainittakoon sekin seikka että ITF tuntee eriarvoisia merimiehiä: edellä selostettu kulkee nimellä World Wide palkkataso. Aasialaisille maksetaan Far East Only taulukon mukaan. Alus on tällöin yksinomaan aasialaisten miehittämä ja se purjehtii Far East liikenteessä yhtäjaksoisesti vuoden. Tämän sopimuksen piiriin kuuluva virkaveli tienaa 3780:- kuukaudessa.

Palkkataulukko 1.9.81

Toimi aluksella	kk palkka mk krs 4.30	arkiylityö 1/35 kk:sta	pyhäilytyö 1/175 kk:sta
Päällikkö	10298	76	137
Konepäällikkö	9356	69	124
Yliperämies	6647	49	88
I pm, I km	5323	39	71
II pm, II km, radiosähköttäjä, sähkömestari, stuertti			
Sähkömies	4476	33	59
Pursimies, kirvesmies, kokki, tunkki, pumpumies	3375	25	45
Matruusi, moottorim.	3023	22	40
Puolikas	2249	13	30
Laivapoika	1290	9	17

- NO EI IHME, ETÄ HERRA VOI PAHOIN.
HERRALLAHAN ON MAHA TÄYNNÄ
OKSENNUSTA ...

ITF

Kansainvälinen kuljetustyöntekijäin liitto on nostanut palkkojaan 4.3 % syyskuusta lukien. Kahteen vuoteen palkkataulukkoja ei ole tarkistettu. Noston yhteydessä palkkojen lasku-

Tuorein ns. Juliana-sarjan aluksista, ms Finnpolaris luovutettiin tilaajalleen Thomesto Oy:lle Gijonissa, Espanjassa 25. syyskuuta 1981. Aluksen kastoi Thomesto Oy:n toimitusjohtaja L.J. Jouhkin puoliso, rouva Marjatta Jouhki.

Ms Finnpolaris purjehtii haku-rahtiliikenteessä Oy Finnliness Ltd:n hoidossa ja lipun alla. Alus pyritään työllistämään puunjalostusteollisuuden kuljetuksissa.

Kantavuudeltaan 14.905 dwt:n Finnpolaris on viimeinen kahdeksan aluksen sarjasta, mikä on rakennettu S.A. Juliana Constructoran telakalla Gijonissa. Muut sarjan alukset ovat: ms Lotila, ms Finnoceanis, ms Finnfighter, ms Salla (ex Walki Paper), ms Varjakka, ms Pokkinen ja ms Finnarctis.

Juliana-sarjan aluksia suunniteltaessa on erityistä huomiota kiinnitetty tehokkaaseen lastinkäsittelyyn. Ruumien muodon ansiosta lasti voidaan nostaa paikalleen ilman trukkien käyttöä. Alukset kuuluvat korkeimpaan eli 1 A Super-jääluokkaan.

Laivoilla voidaan kuljettaa metsäteollisuuden tuotteita, kappaleitavaraa, kontteja, hedelmiä ja irtolasteja.

Päämitat

Pituus	159,15 m
Leveys	21,00 m
Syväys	9,13 m
Vetoisuus	12.385 brt
Koneteho	9.900 ahv
Nopeus	16,0 solmua

TJS:n tiimoilta

Toimihenkilöjärjestöjen Sivistysliiton toiminnassa on kulttuurijärjestöjen ja harrastustoiminnan tukeminen yksi, toistaiseksi tosin melko suppea osa-alue. Sivistysliiton toiminta keskittyy ennakkaikkeen jäsenliittojen toiminnan tukemiseen ja yhteistyöhön niiden kanssa vuosittain vahvistettavien teemojen toteuttamisessa.

Kulttuuritoimintaa yhdistyksiin

Vuoden 1982 teema on yhdistystoiminnan elävöittäminen. Lähinnä keskitytään juuri kulttuuritoiminnan alueelle. Teeman valintaan vaikutti laki kuntien kulttuuritoiminnasta, joka astui voimaan kuluvan vuoden alusta ja jonka soveltamista kunnissa on jo nyt jonkin aikaa harjoitettu. Laki antaa mahdollisuuksia sekä asiantuntija- että taloudellisen avun saamiseen myös ammattiyhdistysten organisoimaan kulttuuri- ja harrastustoimintaa. Järjestöjen toiminnan tukemiseksi TJS valmistaa kulttuuritoiminnan oppaan, jossa eri alojen asiantuntijat kertovat lyhyesti olemassaolevista kulttuuripalveluksista ja mm. kuvataiteen, musiikin ja kirjallisuuden harrastamiseen liittyvistä mahdollisuuksista. Tavoitteena on, että paikallisissa yhdistyksissä ja työpaikkaosastoissa saataisiin viritetyksi uudenlaista toimintaa ja vedetyksi mukaan myös vähemmän aktiivisia jäseniä. Oman oppaan ohella levitetään Kirjailijakeskuksen julkaisemaa kulttuuritilaisuuksien järjestäjän opasta. Jäsenjärjestöjen ja niiden paikallisten yhdistysten omaaloitteisuus on avainasemassa ja Sivistysliitto pyrkii tukemaan niiden kulttuuritoimintaa mahdollisuuksiensa mukaan.

Kulttuuritoimintalaki ja ammattijärjestöt

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta tuli voimaan v. 1981 alusta ja asetus kuntien kulttuuritoiminnasta v. 1981 helmikuun alusta. Lain mukaan maamme jokaiseen kuntaan perustetaan lakisääteinen kulttuurilautakunta.

Asetus määrittelee kulttuurilautakunnan keskeisimmät tehtävät, joita ovat aloitteiden teko kunnassa harjoitettavasta kulttuuritoiminnasta, kulttuuritoimintaan liittyvä yhteistyö, tiedotustoiminta sekä tutkimus- ja selvitystyö. Lautakunta tekee myös ehdotuksen kunnan kult-

tuuritoimen suunnitelmaksi. Ehdotukset kulttuuritoimen tilojen hankkimisesta ja varustamisesta kuuluvat myös kulttuurilautakunnan tehtäviin sekä edellytysten luominen ja määrärahojen jakaminen yhteisöille, jotka harjoittavat kulttuuritoimintaa. Kulttuurilautakunta järjestää erilaisia kulttuuritilaisuuksia, mutta se ei esiinny kilpailevana elimenä järjestöjen kanssa vaan sen tehtävänä on tukea niiden toimintaa.

Kulttuuritoimintalain eräänä tavoitteena on paikallisen kulttuuriperinteen vaaliminen. Tarkoituksena ei ole kulttuuritoiminnan yhdenmukaistaminen vaan paikkakunnan kulttuuritoiminnan luominen ja vahvistaminen. Tältä pohjalta kunnan on mahdollisuus kehittää omat toimintaperiaatteensa. Kulttuuritoimintalain voimaantuleminen merkitsee entistä vahvempaa perustaa maamme kulttuurillemme. Laki tarjoaa kuitenkin vain puitteet, joiden täydellinen hyväksikäyttäminen on kunta-kohtainen kysymys. Paikkakuntien olosuhteet vaihtelevat suuresti esim. kulttuurikohteiden, tilakysymysten, matkojen pituuksien, ohjaajaresurssien jne. suhteen.

Järjestöt voivat omalta osaltaan ohjata ja tukea jäseniensä kulttuuritoimintaa sekä vaikuttaa kunnan kulttuuritoimintaan ja sen sisältöön yleisesti. Kunnallisen kulttuuritoiminnan ja ay-liikkeen yhteistyötä on mahdollisuus kehittää eri tavoin. Kulttuuritoiminnan lisääminen järjestötyössä edistää osaltaan jäsenten aktiivisuutta järjestötoiminnassa. Työryhmän perustaminen hoitamaan järjestön kulttuuritoimintaa olisi paikallistasolla eräs vaihtoehto. Sen eräänä tehtävänä voisi olla myös selvityksen tekeminen järjestön jäsenien kulttuuritarpeista sekä kiinnostuksen kohteista.

Taloudellisissa kysymyksissä yhdistysten tulee kääntyä oman kunnan kulttuurisihteerin tai kulttuurilautakunnan puoleen, joilta saa täsmälliset tiedot kulttuuritoimintojen

rahoituksesta ja kuntokohtaisista menettelytavoista. Paikallisen kulttuuritoiminnan tukemiseen saatu valtionosuus vaihtelee vuosittain riippuen valtioneuvoston vahvistamasta markkamäärästä asukasta kohden. Paikallisen kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan kulttuurilautakunnan toimenpiteitä sekä yhteistyötä muiden lautakuntien kanssa kulttuuritoiminnan edistämiseksi paikkakunnalla. Kulttuuritoimintaan osoitettut avustukset myönnetään joko kohdeavustuksina tai yleisavustuksina. Yleisavustuksia myönnetään paikallisille yhdistyksille, joiden toiminta on pääasiassa taide- ja kulttuuritoimintaa. Kohdeavustuksia voidaan myöntää rekisteröidyille yhdistyksille sekä rekisteröimättömille yhteisöille ja ryhmille, jotka harjoittavat kulttuuritoimintaa. Myös ammattiyhdistykset voivat anoa kulttuuritoimintaansa kohdeavustuksia. Em. avustuksia myönnetään tiettyyn kohteeseen käytettäväksi esim. kulttuurimatkoihin, ohjaajan tilapäiseen palkkaamiseen, tilojen vuokraamiseen tai välineistön hankintaan. On myös mahdollista saada tiedottamisapua, välineapua, tila-apua sekä ohjaaja-apua. Avustusten kiinteitä anomisaikoja ei ole, vaan ne vaihtelevat kunnasta toiseen.

Kulttuuritoimintojen rahoitus on kohtakohtainen kysymys ja avustusten jakamisessa noudatetaan kuntakohtaisia toimintaperiaatteita. Piiri- ja läänikohtaisia tilaisuuksia varten tukea voidaan hakea läänien taidetoimikunnilta. Tarkoituksena on ottaa huomioon kunkin läänin erityispiirteet ja muokata niitä. On muistettava, että tukea ei myönnetä samaan tarkoitukseen kuin yhdeltä taholta.

Kotimaan matkailu

Tilastoluvut kertovat kotimaan matkailun tasaisesta kasvusta. Myös matkustustaseen kehitys on maamme kannalta varsin myönteinen. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla ovat matkailutulot lisääntyneet 16 %:lla, mat-

kailumenot vain 13 %:lla. Kotimaan matkailun kasvu heijastuu paitsi matkailumenojen kasvun hidastumiseen myös työllisyyteen. Matkailu on merkittävä työllistäjä varsinkin palvelualalla, työllistäähän se noin 57 000 henkilöä.

Matkailun edistämiskeskusten tärkein kotimaiselle kuluttajalle suunniteltu esite LOMASUOMI on ilmestynyt. Talviesitteessä 81-82 ovat nähtävissä Suomen talven tarjoamat monipuoliset mahdollisuudet lomaviihtoon. Matkailija voi lähteä huolettomalle hotellilomalle tai vaimattomalle valmismatkalle, tai hän voi suunnitella lomareitinsä talven tapahtumakalenterin mukaan, ja etsiä itselleen sopivimman yöpymispaikan majoituskohdeluettelosta, joka sisältää yli 600 majoitusliikettä hotelleista maalaistaloihin. Esitteessä on myös liikunnallisia vinkkejä kunnan kohentajille, ja lomailijoille on koottu vihjeitä maistamisen arvoisista suomalaisista paikallisherkuista.

— Sitten Vanha Skönö kertoo lukeneensa lehdestä näin presavaalien alla seuraavan arvioituksen: "3 tai 4 tunnettua tai piilosos.demokraattia istahti saman pöydän ääreen pelaamaan korttia ja selvitti samalla maan asiat kuntoon (julkilausuma: "Tehkää työtä nöyrästi ja uskoa maan isä"). Kellä oli Jokeri? (Vastauksessa saa mainita karjalaisen, joka ei ole eestiläinen

mutta ei käytä lyhenteitä nimestään. Kuplan tutisijat eivätkä vapaamuurarit kelpaa, ja mustista hevosista pyritään aina tekemään puoluepelin teurastamoissa kallista salamimakkaraa. Ei saa uskoa ääniä, joissa huhutaan JUICE PRESIDENTIKSI, P-LE!"). Tekisi mieli kumminkin uskoa, Ye Olde Iisäsi ja yski palan keuhkoa pihalle (ref. piip-pu).

KEVÄÄN 1982 KURSSIT

Koulutuskeskuksen keväällä 1982 järjestämät kurssit on tarkoitettu sekä maa- että merihenkilöstölle. Kurssien sisältö on suunniteltu yhteistyössä elinkeinon edustajien kanssa. Opettajina toimii asiantuntijoita sekä korkeakouluista että elinkeinoelämästä. Kurseihin sisältyy luento- ja ryhmätyöopetusta noin 20–35 tuntia kurssin pituudesta riippuen.

- 1. MERENKULKUALAN TYÖ- JA SOSIAALILAINSÄÄDÄNTÖ 25. – 29.1.**
Sisältö: • Työehtosopimuskenttä ja merenkulkualan erityisäädökset. Aluksen miehistys • Työopimuksen soveltaminen ja päättäminen. Laivatoimikunta • Vuosiloma- ja työaikakalajit • YT-laki. Työturvallisuus. Sairasajan toimeentuloturva • Merimiehen eläkeysymykset. Vapaa-ajan toiminta.
Opetuskieli: suomi. Kurssimaksu: 1.400 mk. Viimeinen ilmoittautumispäivä: 28.12.81.
- 2. RAHTAUSKURSSI 15. – 19.2.**
Sisältö: • Kauppa, kuljetus ja rahtaus • Linjalikenne • Aikarahtaus • Hakurahtaus • Hakurahtauksen erikoislausekkeet.
Opetuskieli: suomi ja ruotsi. Kurssimaksu: 1.400 mk. Viimeinen ilmoittautumispäivä: 18.1.
- 3. KOSTNADS- OCH LÖNSAMHETSBERÄKNING 8. – 12.3.**
Sisältö: • Yritys ja laskentatointi • Sisäinen laskentatointi • Kirjanpito ja tilinpäätös • Budjetointi • Budjetointi ja ATK.
Opetuskieli: ruotsi. Kurssimaksu: 1.400 mk. Viimeinen ilmoittautumispäivä: 8.2.
- 4. ULKOMAANKAUPAN KULJETUSTEN TAVARAVAKUUTUKSET (3 pv) 29. – 31.3.**
Sisältö: • Kauppoisuus, kauppalauske ja kuljetusvastuu • Tavarankuljetusvastuu • Korvauskyvykset.
Opetuskieli: suomi. Kurssimaksu: 1.200 mk. Viimeinen ilmoittautumispäivä: 1.3.
- 5. SJÖFÖRSÄKRING (4 pv) 19. – 22.4.**
Sisältö: • Kauppalauske ja kuljetusvastuu. Tavarankuljetusvakuutus • Kaskovakuutus • P & I-vakuutus • Yhteishaveri.
Opetuskieli: ruotsi. Kurssimaksu: 1.300 mk. Viimeinen ilmoittautumispäivä: 22.3.
- 6. RAHTAUSKURSSI 10. – 14.5.**
Sisältö: Katso kurssi 2.
Opetuskieli: suomi ja ruotsi. Kurssimaksu: 1.400 mk. Viimeinen ilmoittautumispäivä: 13.4.

Kurssit pidetään Turun ruotsinkielisen merenkulkooppilaitoksen tiloissa. Kullekin kurssille otetaan noin 25 osanottajaa ilmoittautumisjärjestyksessä.

Kurssin osanottajille on varattu rajoitettu määrä hotellihuoneita Keskushotellista, osoite: Yliopistonkatu 12 a, puh. (921) 337 33. Sitovat huonevaraukset on tehtävä suoraan hotellin ad. kurssin ilmoittautumisen päättymiseen mennessä.

Ilmoittautuminen joko puhelimitse tai kirjitse koulutuskeskuksen kansliaan, josta saa myös lisätietoja ja tarkempia kurssikohtaisia ohjelmia. Osoite: Malminkatu 5, 20100 TURKU 10, puh. (921) 308 380.

KURSER VÅREN 1982

Utbildningscentralens kurser våren 1982 är avsedda både för kontor- och fartygsanställda. Kursernas innehåll har planerats i samråd med näringslivets representanter. Som lärare fungerar experter från högskolor och näringslivet. Undervisningen genomförs i form av föreläsningar och grupparbete och omfattar 20–35 timmar beroende på kursens längd.

- 1. SJÖFARTSBRANSCHENS ARBETS- OCH SOCIALLAGSTIFTNING 25. – 29.1**
Innehåll: • Kollektivavtalsfrågor och sjöfartsbranschens särbestämmelser. Fartygets bemanning • Arbetsavtalet och dess varaktighet. Fartygskommissionen • Semester- och arbetstidslagstiftningen • Samarbetslagen. Arbetskyddet. Lön och utkomst under sjukdom • Sjöfarens pensionsfrågor. Fritidsverksamhet.
Undervisningsspråk: finska. Kursavgift: 1.400 mk. Sista anmälningdag: 28.12.81
- 2. KURS I BEFRAKTNING 15. – 19.2**
Innehåll: • Handel, transport och befraktning • Linjefart • Tidsbefraktning • Trampfartsverksamhet • Specialklausuler vid trampfart.
Undervisningsspråk: finska och svenska. Kursavgift: 1.400 mk. Sista anmälningdag: 18.1.
- 3. KOSTNADS- OCH LÖNSAMHETSBERÄKNING 8. – 12.3**
Innehåll: • Företaget och redovisningen • Intern redovisning • Bokföring och bokslut • Budgetering • Budgetering och ADB.
Undervisningsspråk: svenska. Kursavgift: 1.400 mk. Sista anmälningdag: 8.2.
- 4. VARUFÖRSÄKRINGEN VID UTRIKESHANDELNS TRANSPORTER (3 dgr) 29. – 31.3**
Innehåll: • Köpeavtal, köpklausuler och transportansvar • Varutransporter • Skadereglering.
Undervisningsspråk: finska. Kursavgift: 1.200 mk. Sista anmälningdag: 1.3.
- 5. SJÖFÖRSÄKRING (4 dgr) 19. – 22.4**
Innehåll: • Köpklausuler och transportansvar. Varutransportförsäkring • Kaskoförsäkring • P & I-försäkring • Gemensamt haveri.
Undervisningsspråk: svenska. Kursavgift: 1.300 mk. Sista anmälningdag: 22.3.
- 6. KURS I BEFRAKTNING 10. – 14.5**
Innehåll: Se kurs 2.
Undervisningsspråk: finska och svenska. Kursavgift: 1.400 mk. Sista anmälningdag: 13.4.

Kurserna hålls i Åbo svenska sjöfartsäroanstalts utrymnen. Till varje kurs antas ca 25 deltagare i anmälningsskeden.

Ett begränsat antal hotellrum har reserverats för kursdeltagarna på Keskushotell, adress: Universitetsgatan 12 a, tel. (921) 337 333. Rumsreserveringarna, som är bindande skall göras direkt till hotellet före anmälningstidens utgång för den ifrågakvarande kursen.

Anmälningarna till kurserna görs per telefon eller per post till utbildningscentralens kansli. Från kansliet fås även tilläggsinformation och detaljerade program för de olika kurserna. Adress: Malmgatan 5, 20100 ÅBO 10, tel. (921) 308 380.

TIEDOTE

Elektroniikka-ala
Radiosähköttäjien jatkokoulutus

Järvenpään Ammatillisessa Kurssikeskuksessa järjestetään kevät- ja syyskaudella 1982 radiosähköttäjien tai vastaavien tietojen omaaville täydennys- ja jatkokoulutuksena seuraavat kurssit:

TUTKANHUOLTOKURSSI

8/2—19/2 1982. Kurssin pituus on kaksi täyttä työviikkoa. Opetusohjelma muodostuu: Teoriaosasta ja välittömästi ko. aiheeseen liittyvästä käytännönosasta.

ELEKTRONIIKANMITTAUKSET JA KOMPONENTIT

1/3—12/3 1982. Kurssille pääsyn edellytyksenä on tutkanhuoltokurssin suoritus. Käytännönsovel-lutuskohteina mm. tutka, VHF-meriradiopuhelin.

TUTKANHUOLTOKURSSI

22/3—2/4 1982. Ohjelma sama kuin aiemmin järjestetyillä.

ELEKTRONIIKANMITTAUKSET JA KOMPONENTIT

19/4—30/4 1982. Ohjelma sama kuin aiemmin järjestetyillä. Edellytys kurssille on tutkanhuolto-kurssin suoritus.

TUTKANHUOLTOKURSSI

6/9—17/9 1982. Ohjelma sama kuin aiemmin järjestetyillä.

ELEKTRONIIKANMITTAUKSET JA KOMPONENTIT

27/9—8/10 1982. Ohjelma sama kuin aiemmin järjestetyillä. Edellytys kurssille on tutkanhuolto-kurssin suoritus.

TUTKANHUOLTOKURSSI

18/10—29/10 1982. Ohjelma sama kuin aiemmin järjestetyillä.

ELEKTRONIIKANMITTAUKSET JA KOMPONENTIT

8/11—19/11 1982. Ohjelma sama kuin aiemmin järjestetyillä. Edellytys kurssille on tutkanhuolto-kurssin suoritus.

AMMATINKUVAUS

Radiosähköttäjän toimenkuva muuttuu elektroniikkaa osaavaan ja elektroniikkahuoltoa taitavaan. Kurssien tavoitteena on radiosähköttäjän käytännönhuoltotaitotason nostaminen.

OPETUSOHJELMIEN TARKEMMASTA

SISÄLLÖSTÄ ANTAA TIETOJA

Ins. Tapio Polamo 90—280 599

Järvenpään Ammatillinen Kurssikeskus
Wärsilänkatu 61
04440 Järvenpää 4
